

Sufinansira Evropska unija

Финансирано од стране Европске уније. Ставови и мишљења изражена су искључиво ставови и мишљења аутора и не морају нужно одражавати ставове Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (ЕАСЕА). Европска унија или ЕАСЕА не могу се сматрати одговорнима за њих.

Тачно

NEWS

Профитабилне индустрије
користе податке из онлајн
интеракција људи за
персонализацију резултата,
предвиђање и подстицање
понашања, циљано
оглашавање и политичко
убеђивање

Тачно

Нетачно

Техничка инфраструктура која утиче на начин на који људи добијају информације и која обликује њихова знања и уверења је углавном, по свом дизајну, невидљива јавности.

Тачно

Нетачно

Данас се осмишљавају алгоритми који могу да помогну, а понекад и потпуно замене учешће људи у задацима доношења одлука.

Тачно

Нетачно

Како алгоритме дизајнирају људи, подаци на којима је алгоритам обучен могу садржати људску пристрасност.

Тачно

Нетачно

Ефекти алгоритама зависе од тога шта су програмирани да раде, ко их програмира, како алгоритми функционишу у пракси и како корисници комуницирају са њима.

Тачно

Нетачно

Алгоритми имају моћ да обликују искуство корисника, па чак и њихову перцепцију света.

Тачно

Нетачно

Алгоритми се могу
користити да утичу на
одлуке људи о томе шта
гледају, шта купују, па чак и
како гласају.

Тачно

Нетачно

Једна од примена где алгоритми играју активну улогу су њузфидови који корисницима приказују вести које се често ажурирају.

Тачно

Нетачно

Филтрирани балони су
резултат селекције
информација о кориснику,
попут историје прегледања и
претраживања, локације, као
и фидова друштвених
мрежа.

Тачно

Нетачно

Персонализовани резултати
Гугл претраге су један од
примера филтрираних
балона.

Тачно

Нетачно

Ехо-комора је метафорички опис ситуације у којој се убеђења појачавају кроз репетитивни облик комуникације унутар затвореног система.

Тачно

Нетачно

Ехо-комора се односи на свеукупни феномен према коме су појединци изложени само информацијама истомишљеника.

Тачно

Нетачно

Филтрирани балони су
резултат алгоритама који
бирају садржај на основу
претходног понашања на
мрежи.

Тачно

Нетачно

Филтрирани балони доприносе стварању ехо-комора, што свакако има политичке и друштвене последице.

Тачно

Нетачно

Ехо-коморе пружају
безбедне просторе за
дељење веровања и погледа
на свет са другима, без
страха од сукоба или подела.

Тачно

Нетачно

Теорија понављања лежи
иза феномена филтрираних
балона и ехо-комора.

Тачно

Нетачно

Подаци које платформе прикупљају на основу наше историје коришћења и подаци које добровољно пружамо платформама могу се користити за персонализацију и препоруке.

Тачно

Нетачно

Унапред одабрана
персонализација је
персонализација која се
врши над људима, понекад
преко алгоритама, а понекад
без њиховог знања.

Тачно

Нетачно

Унапред одабрана
персонализација је
директно повезана са
филтрираним балонима.

Тачно

Нетачно

Платформе друштвених мрежа често комбинују персонализацију коју корисници сами бирају са унапред изабраном персонализацијом.

Тачно

Нетачно

Већина друштвених мрежа користи алгоритме и филтере, али информације о њиховом функционисању нису транспарентно доступне корисницима.

Тачно

Нетачно

Када тражите одређену тему, може се десити да претраживачи користе алгоритамску селекцију на основу података прикупљених о вашим претходним употребама.

Тачно

Нетачно

Фокусирање на пружање и конзумирање садржаја који је блиско усклађен са вашим наклоностима може створити балон или комору која ограничава ваш поглед на ширу слику.

Тачно

Нетачно

Примењени алгоритми
смањују разноврсност
информација доступних
појединцима кроз
филтриране балоне.

Тачно

Нетачно

Да би превазишли
филтриране балоне,
корисници могу да користе
различите изворе
информација.

Тачно

Нетачно

Колачићи (мали текстуални фајлови) које веб-сајтови користе током посете се потом користе за одређивање садржаја који нам се приказује.

Тачно

Нетачно

Брисање или блокирање
колачића у претраживачу је
једна од метода које
корисници могу применити
да би заобишли филтриране
балоне.

Тачно

Нетачно

Инсталирање поузданог
ВПН програма (виртуелне
приватне мреже) је један од
начин како корисници могу
заобићи филтриране
балоне.

Тачно

Нетачно

Да би заобишли филтриране балоне, корисници могу да изаберу претраживаче који се фокусирају на приватност или не прикупљају њихове податке.

Тачно

Нетачно

Коришћење екстензија прегледача за блокирање огласа је један од начина како корисници могу да заобиђу филтриране балоне.

Тачно

Нетачно

Да би превазишле
филтриране балоне,
платформе могу своје
системе филтрирања да
учине транспарентнијим.

Тачно

Нетачно

Нетачно

NEWS

Иако алгоритме дизајнирају људи, подаци на којима је алгоритам обучен никада неће садржати људску пристрасност.

Тачно

Нетачно

Алгоритми не играју никакву
улогу у обликовању
искустава корисника и
њихове перцепције света.

Тачно

Нетачно

Одређивање онога што
људи гледају или купују није
под утицајем рада
алгоритама.

Тачно

Нетачно

Њузфидови који
корисницима пружају вести
које се често ажурирају нису
међу апликацијама у којима
се алгоритми ефикасно
користе.

Тачно

Нетачно

Персонализовани
њузфидови на Фејсбуку су
пример ехо-коморе.

Тачно

Нетачно

Филтрирани балон је
метафорички опис ситуације
у којој се веровања
појачавају кроз репетитивни
облик комуникације унутар
затвореног система.

Тачно

Нетачно

Филтрирани балони се односе на свеукупни феномен према коме су појединци изложени само информацијама истомишљеника.

Тачно

Нетачно

Ехо-коморе су резултат
алгоритама који бирају
садржај на основу
претходног понашања на
мрежи.

Тачно

Нетачно

Ехо-коморе доприносе стварању филтрираних балона, што свакако има политичке и друштвене последице.

Тачно

Нетачно

Филтрирани балони пружају
безбедне просторе за
дељење веровања и погледа
на свет са другима, без
страха од сукоба или
подела.

Тачно

Нетачно

Унапред одабрана персонализација се односи на персонализацију коју корисници добровољно бирају.

Тачно

Нетачно

Персонализиција коју сами
бирамо извршава се над
појединцима путем
алгоритама.

Тачно

Нетачно

Фокусирање на пружање и конзумирање садржаја који је блиско усклађен са вашим наклоностима може створити филтрирани балон који ће вам помоћи да видите ширу слику.

Тачно

Нетачно

Примењени алгоритми повећавају разноврсност информација доступних појединцима кроз филтриране балоне.

Тачно

Нетачно

Да би избегли филтриране балоне, корисници могу да се ослањају само на један извор.

Тачно

Нетачно

Дозвољавање примене
колачића у претраживачу је
једна од метода које
корисници могу применити
да би заобишли филтриране
балоне.

Тачно

Нетачно

Коришћење екстензија
претраживача за
омогућавање огласа је један
од начина како корисници
могу да заобиђу филтриране
балоне.

Тачно

Нетачно

Да би превазишле
филтриране балоне,
платформе могу учинити да
информације о томе како
функционишу њихови
системи за филтрирање не
буду доступне јавности.

Тачно

Нетачно

Већина платформи је
спремна да пружи
транспарентне информације
о својим алгоритмима који
раде у позадини.

Тачно

Нетачно

Тачно

NEWS

Фектчекинг је процес којим се упоређује објављена и јавно доступна тврдња са поузданим и оригиналним изворима.

Тачно

Нетачно

Садржаји као што су лична мишљења, која се заснивају на сопственим осећањима, мислима и идејама људи, не могу се проверити јер су субјективни.

Тачно

Нетачно

Да би се испитала тачност
било које тврдње,
неопходно је пронаћи
доказе који се односе на ту
тврдњу.

Тачно

Нетачно

Идеалан приступ провери
чињеница је комбиновање
традиционалних
новинарских техника са
технологијом.

Тачно

Нетачно

У процесу провере чињеница, неопходно је упоредити информације до којих се долази унакрсним проверавањем из различитих извора.

Тачно

Нетачно

„Google Fact Check Explorer“
се може користити за
проверу да ли је сумњиви
садржај са којим се
сусрећемо претходно
верификован.

Тачно

Нетачно

Када су вештине верификације поједицаца недовољне за проверу садржаја, они се могу консултовати са библиотекарима и платформама за проверу чињеница које се професионално баве провером чињеница.

Тачно

Нетачно

Процес верификације слике фокусира се на кадрове, као и на фотографије, мимове и снимке екрана.

Тачно

Нетачно

Обрнута претрага слика
може да се користи за
проналажење информација
као што су ко је поставио
или снимио слику.

Тачно

Нетачно

Обрнута претрага слике
може да се користити за
истраживање порекла и
извора слике.

Тачно

Нетачно

Обрнута претрага слика
може да се користи за
упоређивање сличних слика.

Тачно

Нетачно

ЕКСИФ подаци слика могу да се провере методом обрнуте претраге слика.

Тачно

Нетачно

Обрнута претрага слика
може да се користи за
проналажење најстарије
верзије видео-записа.

Тачно

Нетачно

„TinEye“ је један од алата
који се користи за обрнуту
претрагу слика.

Тачно

Нетачно

„RevEye“ екстензија за Chrome претраживач се може користити за тражење сличних слика на више претраживача истовремено.

Тачно

Нетачно

У процесу верификације видео-записа, могу се пратити описи, ознаке и коментари везани за видео.

Тачно

Нетачно

ЕКСИФ подаци слике се могу проверити да би се утврдило да ли на слици постоји било каква монтажа.

Тачно

Нетачно

Алат „Foto Forensics“ се може
користити за проверу
ЕКСИФ података слика.

Тачно

Нетачно

Алат „Jeffrey's Image Metadata Viewer“ може да се користи за проверу ЕКСИФ података слика.

Тачно

Нетачно

Алат „Foto Forensics“
омогућава да се пронађу
ЕКСИФ подаци слике и види
анализа нивоа грешке
слике.

Тачно

Нетачно

Једна од метода која се може користити, посебно при истраживању профилне фотографије на налогу друштвене мреже је провера могућности да две фотографије припадају истој особи.

Тачно

Нетачно

„Google Street View“ се може користити за верификацију било којих информација о локацији.

Тачно

Нетачно

„Yandex Maps“ се може користити за верификацију било којих информација о локацији.

Тачно

Нетачно

„Google Earth“ може да се користи за верификацију било које информације о локацији.

Тачно

Нетачно

Алат „Namechk“ се може користити за проверу и упоређивање корисничких имена које особа користи на више налога на друштвених мрежа.

Тачно

Нетачно

Алат „Spokeo“ се може користити за проверу и упоређивање корисничких имена које особа користи на више налога на друштвених мрежа.

Тачно

Нетачно

LinkedIn може се користити за добијање информација о идентитету особе и увида у њене професионалне везе.

Тачно

Нетачно

Опција напредне претраге на мрежи X се може користити за проналажење првих твитова неког налога са мреже X или за преглед твитова послатих током одређеног временског периода.

Тачно

Нетачно

Чак и када је линк до неког садржаја на веб-сајту избрисан, ако су ови линкови снимљени на сајтовима који пружају услуге архивирања, избрисаном садржају се може приступити преко ових сајтова.

Тачно

Нетачно

Сајтови који пружају услуге архивирања помажу у спречавању директних линкова ка сајтовима/налозима који шире мисинформације и дезинформације.

Тачно

Нетачно

Платформа под називом „ICANN LookUp“ може да се користити за претрагу информација о називу домена веб-сајта.

Тачно

Нетачно

Ботови су софтверске
апликације које могу
аутоматски извршавати
задатке које им људи
доделе.

Тачно

Нетачно

Тролови су људи који намерно покрећу онлајн конфликт објављивањем провокативних или постова неvezаних за тему на друштвеним мрежама.

Тачно

Нетачно

Циљ тролова је да изазову
емоционалну реакцију код
саговорника и поремете
дискусију.

Тачно

Нетачно

Насумично корисничко име
на мрежи X са 12 карактера
као што је fH23pGr50LaX
изазива сумњу да налог
може бити бот.

Тачно

Нетачно

Када налог на мрежи X
доследно објављује
одређеним данима и
сатима, а није активан
другим данима, то
представља сумњив образац
твитовања.

Тачно

Нетачно

Нетачно

NEWS

Ботови су људи који намерно покрећу онлајн конфликт објављивањем провокативних или постова невезаних за тему на друштвеним мрежама.

Тачно

Нетачно

Сајтови који пружају услуге архивирања функционишу искључиво ради омогућавања приступа архивираном садржају/ линковима.

Тачно

Нетачно

Није могуће пронаћи прве твитове са налога на мрежи X или прегледати твитове послате током одређеног временског периода.

Тачно

Нетачно

Алат „InVID“ се може користити за проверу и упоређивање корисничких имена које особа користи на више налога на друштвених мрежа.

Тачно

Нетачно

„Wikimapia“ није један од
алата за проверу
информација о локацији.

Тачно

Нетачно

Алат „Face++“ може да се користи за проверу ЕКСИФ података слика.

Тачно

Нетачно

Информације о локацији
нису корисне у процесу
верификације фотографија.

Тачно

Нетачно

Алат „TinEye“ се може
користити за тражење
сличних слика на више
претраживача истовремено.

Тачно

Нетачно

Обрнута претрага слика се
не користи за проверу
видео-записа.

Тачно

Нетачно

Метода обрнуте претраге
слика не дозвољава
упоређивање сличних
слика.

Тачно

Нетачно

Процес верификације слике
фокусира се само на
кадрове.

Тачно

Нетачно

Фокусирање само на
насловe информација
којима се приступа током
процеса провере чињеница
помаже да се донесе
исправан суд о садржају.

Тачно

Нетачно

Да би се испитала тачност
било које тврдње, неопходно
је преиспитати лична
осећања, мисли и идеје о тој
тврдњи.

Тачно

Нетачно

Осећања, мисли и идеје људи
се могу проверити јер су
субјективне.

Тачно

Нетачно

Тачно

NEWS

Провера чињеница се може дефинисати као процес којим се упоређује објављена и јавно доступна тврдња са поузданим и оригиналним изворима.

Тачно

Нетачно

Фектчекер (енг. fact-checker)
је особа која упоређује
објављену и јавно доступну
тврдњу са поузданим и
оригиналним изворима.

Тачно

Нетачно

Особа која проверава
чињенице и бави се овим
послом назива се и
фектчекер (енг. fact-checker).

Тачно

Нетачно

Свако ко тражи проверљиве
чињенице и има знање и
вештине за њихову проверу
има потенцијал да постане
фектчекер.

Тачно

Нетачно

Рад фектчекера не треба да укључује пристрасност, лобирање или реторику.

Тачно

Нетачно

Циљ свих различитих платформи за проверу чињеница је промовисање истине у јавном дискурсу.

Тачно

Нетачно

Циљ Међународне мреже фектчекера (IFCN) је да окупи растућу светску заједницу фектчекера и заговорника информисања заснованог на чињеницама у глобалној борби против мисинформација и дезинформација.

Тачно

Нетачно

Тим Међународне мреже
фектчекера прати трендове у
области провере чињеница
како би фектчекерима
обезбедио потребне
ресурсе.

Тачно

Нетачно

Тим Међународне мреже
фактчекера прати трендове у
области провере чињеница
како би допринео јавном
дискурсу.

Тачно

Нетачно

Тим Међународне мреже
фектчекера прати трендове
у области провере
чињеница како би пружио
подршку новим пројектима/
иницијативама који
унапређују одговорност у
новинарству.

Тачно

Нетачно

Међународна мрежа
фектчекера је креирала и
објавила „Кодекс понашања“
као резултат размене идеја
са фектчекерима из
различитих делова света.

Тачно

Нетачно

„Кодекс понашања“
Међународне мреже
фактчекера је намењен
организацијама које
редовно објављују
непристрасне извештаје о
тачности изјава јавних
личности и водећих
организација.

Тачно

Нетачно

„Кодекс понашања“
Међународне мреже
фектчекера је намењен
организацијама које
редовно објављују
непристрасне извештаје о
широко распрострањеним
тврдњама о питањима од
јавног интереса.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера користе
исти стандард приликом
сваке провере чињеница и
провере сваке тврдње,
пратећи исти процес.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера не
усмеравају своју проверу на
било које одређено
гlediште.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера се
ослањају на доказе како би
извели закључке.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне мреже
фактчекера не заговарају о
питањима у којима
проверавају чињенице.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне мреже
фактчекера не заузимају
политички став о питањима у
којима проверавају
чињенице.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера желе да
њихови читаоци могу сами
да провере налазе.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера детаљно
наводе све изворе тако да
читаоци могу да врше
проверу на исти начин.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера су
транспарентни у погледу
својих извора финансирања.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера детаљно
наводе професионално
искуство свих кључних
личности у својој
организацији.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера јасно
наводе своју организациону
структуру и правни статус.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера пружају
информације преко којих
читаоци могу лако да ступе
у контакт са њима.

Тачно

Нетачно

У складу са својом
политиком исправки
информација, чланови
Међународне мреже
фектчекера врше исправке
на отворен и транспарентан
начин.

Тачно

Нетачно

Алат „Google Fact Check Explorer“ нам помаже да приступимо релевантним анализама ако је нека тема проверена од стране различитих платформи за проверу чињеница.

Тачно

Нетачно

Аутоматска провера
чињеница може помоћи у
ширењу аналитике провере
чињеница.

Тачно

Нетачно

Нетачно

NEWS

Чланови Међународне мреже
фактчекера нису у обавези да
имају политику исправки
информација.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера нису у
обавези да јасно наведу своју
организациону структуру и
правни статус.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне мреже фектчекера не наводе у потпуности професионално искуство људи који раде у организацији и могу сакрити неке важне информације.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера не морају
да буду транспарентни у
погледу својих извора
финансирања.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера избегавају
да детаљно наведу све
изворе како би спречили
читаоце да верификују
информације на исти начин.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера не желе да
њихови читаоци могу сами
да провере налазе.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера могу да
заузму политички став о
питањима у којима
проверавају чињенице.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера се
придржавају сопствених
ставова при доношењу
закључака.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне мреже
фактчекера врше проверу
чињеница на основу
одређеног мишљења.

Тачно

Нетачно

Чланови Међународне
мреже фектчекера се не
придржавају одређеног
стандарда приликом сваке
провере чињеница и
проверавају тврдње
различитим процесима.

Тачно

Нетачно

„Кодекс понашања“
Међународне мреже
фактчекера је упућен
организацијама које
извештавају о изјавама
јавних личности које желе да
искриве истину.

Тачно

Нетачно

„Кодекс понашања“

Међународне мреже
фактчекера је намењен
организацијама које
извештавају о изјавама
истакнутих институција у
циљу ширења лажних вести.

Тачно

Нетачно

Међународна мрежа
фектчекера је креирала и
објавила „Кодекс понашања“
као резултат размене идеја
са лидерима држава.

Тачно

Нетачно

Тим Међународне мреже
фактчекера прати трендове у
области провере чињеница
како би пружио подршку
новим пројектима/
иницијативама који
промовишу цензуру у
новинарству.

Тачно

Нетачно

Тим Међународне мреже
фектчекера прати трендове у
области провере чињеница
како би манипулисао јавним
дискурсом.

Тачно

Нетачно

Међународна мрежа
фектчекера је организација
која има за циљ да блокира
изворе информација којима
фектчекери могу да приступе.

Тачно

Нетачно

Циљ Међународне мреже фектчекера је да се залаже за све врсте активности растуће заједнице фектчекера широм света.

Тачно

Нетачно

Међународна мрежа
фектчекера је организација
која постоји да подстиче
ширење мисинформација.

Тачно

Нетачно

Међународна мрежа
фектчекера је организација
створена да подели
заједницу фектчекера.

Тачно

Нетачно

Први примери веб-сајтова за проверу и верификацију чињеница појавили су се са концептом пост-истине.

Тачно

Нетачно

Рад фектчекера треба да
буде пристрасан,
активистички и реторички.

Тачно

Нетачно

Није свако ко има знање и вештине за проверу информација способан да буде фектчекер, чак и када се траже чињенице које се могу проверити.

Тачно

Нетачно

Процес којим се упоређује објављена и јавно доступна тврдња са поузданим и оригиналним изворима назива се пристрасност потврђивања.

Тачно

Нетачно